

antikapitalizmu nije zgodno odmah suprotstavljati novi poželjni kapitalizam jer bi diskontinuitet bio odveć upadljiv.

Paradoks današnjih antitotalitarnih intelektualaca i antimarksista je antitotalitarna kritika koja bi trebalo da pripada samom dobu totalitarizma. Novi antitotalitarni intelektualci posle pada realsocijalizma govorili su ono što su morali govoriti kada je marksizam bio na vlasti ili kada je bio epohalna svest. U višepartijskom režimu oni obavljaju ulogu koje su se u jednopartijskom klonili. U osnovi jeste moralno neprihvatljivo da bivši marksisti (jednako oni koji su se podržavali i oni koji su bili na vlasti) danas slave građansku demokratiju kao da su oba stava koherentna ili se nalaze u kontinuitetu. Zato je Barbu oštro osudio savremene rumunske intelektualci, tvrdeći da presuđuju u odsustvu optuženog i da je zato njihov magisterium duboko nemoralan.

Pored rečenog, kritika od strane intelektualaca konvertita i u pogledu nadležnosti je nelegitimna. Idealnotipsko držanje intelektualaca prema politici je nekompetentna i legitimna kritika (R. Lepsius), tj. mogućnost da oni, nezavisno od toga što nisu eksperti u političkim, društvenim i privrednim stvarima, mogu javno da ih kritikuju na temelju vlastitog simboličkog kapitala koje su stekli školovanjem i da na temelju tako stečenog autoriteta mogu da pređu na teren koji kritikuju. Od Drajfusove afere pojam intelektualac označava kritičara režima. Tome nasuprot, današnja kritika socijalizma od strane konvertitske inteligencije jeste nelegitimna, jer intelektualac ima pravo da osuđuje pojavu samo ako joj je svedok. Npr. kritička analiza Francuske revolucije nije posao intelektualca nego istoričara. Intelektualac može samo da sudi u kojoj se meri vrednosti revolucije danas primenjuju (Barbu 27). Na sličan način treba i socijalizam prepustiti istoričarima, a ne na njegovoj demonizaciji graditi demokratski identitet.

2. 3. 3. ISKRIVLJENO SELEKTIVNO SEĆANJE.

Verovatno bi za mnoge intelektualce socijalizam danas bio manje zanimljiv da nije neizbrisiv deo prošlosti mnogih njegovih savremenih kritičara. Nelegitimnu kritiku socijalizma omogućuje konverzija praćena manje ili više iskrivljenim selektivnim sećanjem. Da li se novo selektivno viđenje prošlosti, kao osnova racionalizacije konverzije, prihvata zato što su otkriveni novi neoborivi dokazi? Teško da je tako. Pre će biti da, što su kriza i ugroženost akutniji, složena objašnjenja postaju manje ubedljiva, a raste udeo lične funkcionalnosti selektivnog sećanja. Ovde treba pomenuti neke lične činioce koji olakšavaju razumevanje raširenosti organizovanog zaborava.

1. Psihološka istraživanja našla su da naši sadašnji stavovi menjaju i naše sećanje. Brže ćemo se priseliti sadržaja koji odgovaraju našem trenutnom samopoimanju, dok ćemo negativne obrasce ponašanja brže zaboravljati. Kod današnjih konvertita selektivno sećanje stvara tvrdo uverenje o vlastitoj najčešće antimarksističkoj i antikomunističkoj postojanosti. Na sličan način nacisti i njihove pristalice posle 1945. uspešno su uveravali sebe da su uvek bili protiv nacizma, a da je njihova saradnja sa Hitlerovim režimom bila silom iznuđena. Snažna promena vrednosti krajem veka nagnale je mnoge da ponovo pišu biografiju: menja se sećanje u skladu sa novim uslovima. Prošlost protivna sadašnjici prikriva se sećanjem usmerenom u drugom pravcu koje traži društvenoprihvatljivi oslonac. U Bugarskoj npr. oslonac konvertitskog sećanja bilo je učešće u ekološkom protestu oktobra 1989. i sukob sa